

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus Dimarts 19 de Septiembre de 1900

Núm. 3.670

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ
En la Administració d'aquest diari y en las principales librerías de aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, M. Gual, carrer Jaquerra, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Redacció y Administració
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Reus, un mes. Ptas. 1.
provincies trimestre. 3.
Extremer y Ultramar. 5.
Anncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas para demostrar que **XAROP SERRA** es lo millor remey para combatir per crónica y rebelde que sia tota classe de **TOS**

La que paga més contribució de la provincia.

LAPIDAS Vda. y fills de A. Auqué REUS
Plassa Constitució, 17 y Galanas, 1

ACADEMIA FROEBELIANA

Baix l'advocació de Ntra. Sra. de Montserrat
Carrer de la Presó, num. 22.

La Directora d'aquest Colegi docent posa en coneixement del públic que desde l' primer de Septiembre próxim quedarán obertes las classes de 1.ª ensenyansa en sos tres graus de *parvula, elemental y superior*, en quala seccions, especialment en la de *parvula*, se seguirán ab tot rigorisme las teorías sustentadas per los eminentes pedagogos Froebel y Lopez Catalá.

CLASSES ESPECIALS
LABORS: D' adorno, tapicería, brodat, etc., etc., baix la direcció de D.ª Emilia Domingo.—FRANCÉS: Professora, Mme. Goujard.—SOLFEIX y PIANO: D. Ricardo Guinard.—DIBUIX y PINTURA: D. Ramón Casals.—CORTE: Modificació de figurins y montura de sombreros, D.ª Antonia Cabré.

Nota.—En lo referit Centre s' admeterán alumnas internes, mitj pensionistes y recomanadas ab subjecció al Reglament interior del mateix.—La Directora, María Fabra.

La llevar resta sembrada; fcu que arrali en vostres cors y esperen lo jorn en que podrem reveurens y manifestarén pública y solemnialment la comunicat de nostres sentiments patris.

DOMINGO MARTÍ y JULIA JERÓN ESTRANY
Crisis industrial
II y ÚLTIM

Lo positiu, donadas las condicions del mercat espanyol, es que no podem tenir gran industria, ni siquiera sostenir de un modo constant y progressiu nostra actual producció manufacturera, si no procurém exportar, y pers lograr aixó cal de primer pesarse al nivell de producció de las nacions exportadoras.

Aixó vol dir que necessitem principalment bones baratas medias de transport, de bons establiments de crédito y goser d'aquella llibertat, estabilitat y sistemes aduaners y tributaria que sols pot proporcionar una bona y honrada administració pública.

Fora de la maquinaria que pot obtenirse fácilmente al estranger, tot lo demás es avuy imposible poguerho conseguir. Se necessita per part nostra d'un gran esfora y del factor temps, puig ni l' instrucció y cultura industrial, ni 's medias de transport es cosa que pugja improvisarse ni neix de cop y volta aixís que nosaltres ho demaném.

Recordeu als morts

Pera 12 del próxim Novembre
PEDRAS MORTUORIAS
de marbre, varis colors travelladas al buril, mate y relieu, desde 15 pessetas, duradas á meytat de preu de 50 per 100 de rebuize en las inscripciones.—De franch la colocació en lo Cementiri.

TALLER DE MARBRERIS
LLOVERA, 23. VIUDA VILA LLOVERA, 23.

Secció doctrinal
Catalans
Usant dels drets que las lleys concedeixen, volguem realisar al poble de Cambriels un acte de propaganda de las idees catalanistas para complir lo ferm propósit de no deixar illoch de la nostra estimada terra sense la benefactora influencia dels nostres principis.

Com sempre, voltem parlar alt y clar, pera que tothom nos sentís y entengués, y, com sempre, lo nostre fi directe era guanyar, pera la realisació del objecte del Catalanisme, als homes d'esperit sencer y de sentiments generosos, perque ab nosaltres no hi volém ni als corcats y esclavissats per la política espanyola, ni als que no sigan per tothom regonéguts per gent de bé.

Més, mentres los vividors de la política campan y la tolerancia arriba á llicencia para tot lo que sia acció antisocial y immoral, á nosaltres que fem propaganda d'idees benefactoras para totas las classes socials, que infiltrem en las conciencias lo culte sagrat als debers públics y privats, que 'ns proposem deslliurar al poble de tot lo que li olega la vida y l'esperanté endarrerit de civilizació, que revifem l'esperit d'un poble gran, avuy ensopit per l'acaparament que ocasionan los vicis propis y la desmoralisació dels encarregats de dirigirlo, á nosaltres se 'ns barran las portas de la lley y se 'ns posa en situació escepcional, com clarament se manifestá á Cambriels lo dissapte passat.

Als paissos hont las lleys tenen forsa executiva y 'ls governants, sos executors, son los qui més las respectan, una protesta determinaria una acció legal que ampararia 'ls nostres drets y corregiria als infractors. Però, ja ho sab tothom que no 'ns hi trovém en semblant país. Per aixó no hi cal ferne cap protesta, que seria puèril y ridicula y estaria renyida ab la severitat de nostras doctrinas y ab l'entereza de nostras actes. Ja tenen prou casich devant de la conciencia pública los que pera combatrens han de fer us de las armas forjadas per la desllealtat, los que enfront de nostra bandera, sols tenen pera oposarhi una bandera deshonorada, los que no donan un pas ab intent de destruhirnos, que no resulti pera major exaltació nostra, los que enecatgs trevallen para l'millor conreu del Catalanisme quan més á nosaltres nos obligan á creuar nos de brassos y á esser passius espectadors de la seva obra. Sembla que tinguin per lema 'l dels carbonaris de principis de sigle: *agere, non loqui.*

No 'n protestém, donchs, y prenem los aconteixements tal com venen, que de tots la causa nobilissima ne treu sempre profit. Lo que si volém, es remerciarvos, á vosaltres fills de Cambriels y als fills de las comarcas tarragonines que á Cambriels viugueren, la bona acullida, la simpatia y la solidaritat que entre vosaltres varen trobar los nostres actes. Mil mercés á tots. L'apléch que 'l dissapte no 's realisá en la forma volguda, un dia ó altre se farà, perque nosaltres no som nuvolada d'estiu, sino acció social ferma y persistent que arribará ahont vol arribar, á la redenció de Catalunya.

La major part dels elements necessaris que hem apuntat tindria de proporcionarlos l'Estat, y per tot arreu l'Estat, sense excitació de ningú, los dona; lo tenir camins, y bons tots los serveys públics, es la primera preocupació de tots los governs de l'Europa civilisada. Però desgraciadament nosaltres no estém en aquet cas; desgraciadament los nostres governs fa més de quatrecentos anys que no s'han preocupat de afavorir las fonts naturals de producció, y tan allarga com trista experiencia ensenya que no cal fiar en ells pera res absolutament y que 's perdre lo temps demanarlos cap d'aquets serveys necessaris á l'industria moderna, als pobles que tractan de lluytar comercialment, en lo mon.

Si nosaltres no podem esperar que l'Estat ens proporcioni los medis necessaris para sostenir y fer prosperar l'industria nacional, cal preguntar si nosaltres mateixos comptem ab prou forses, si tenim los diners necessaris para montar escoles industrials, obrir camins que facilitin l'accés als salts d'aygua de nostras montranyas; si tenim financiers capassos de montar los establiments de crédito que faltan; si tenim homes de prou prudencia y enteniment para establir una sana administració regional que ocupi lo lloch de l'actual centralisadora y sia capassa de omplir bé sos fins naturals.

Nosaltres creyém que sí, creyém que tenim tots aquets elements y que sola falta posarlos en activitat. Y si no resultan bons, tan bons com fora de deitjar, es innegable que foren incomparablement millors que 'ls actuals.

Posada en aquet terreny la qüestió de la crisis industrial, se veu ben clarament quina ha d'esser la

orientació que té de darse el esforç que té de solucionar-les. Té de treballar-se coratjosament para destruir les actuals burocracias que acaparan la governació del Estat, substituir els polítics d'ofici per homes intelligents y surtits de les mateixas classes productoras, y 'ls sistemes vells, lo centralisme absorvent y malsitís, per la descentralisació ample y completa que dongui á las regions y als individus aquella llibertat y energia que son necessaries para constituir núcleus de cultura y producció.

La prosperitat y 'l benestar materials may van sols, los acompanya ó més ben dit los antecedeix sempre un renaixement intel·lectual que 's la garantia més ferma de la fortaleza dels pobles.

Los presupuestos verdad

¿Vostés dubtan de que 'ls pressupostos d' en Villaverde eran uns pressupostos de veritat? Donchs vagin a preguntarho á cualsevol catedràtic d' una escola oficial de comers d' un indret qualsevol d' Espanya y 'ls hi dirá que hi ha molts catedràtics que 'l Govern los hi deu un quinqueni desde Abril d' aquest any, es á dir, desde que comensaren á estar en vigor los pressupostos; y que hi ha altres catedràtics que no cobran la gratificació per quinqueni desde Juliol de l' any passat; essent d' advertir que per satisfacció dels interessats no 's descuidan may de posar á cada nómina la noteta de que no 's paga 'l quinqueni por no haber en el presupuesto cantidad suficiente para abonarlo.

Y vostés preguntarán: Quan se varen fer los pressupostos, que no ho sabian que s' havian d' abonar, además dels quinquenis ja venuts, los sous que s' anessin acreditant durant l' any? No havian de saberho? Está clar que ho sabian; y podian calcular sense equivocar ni d' un centim, la cantitat que per aquest concepte s' havia d' atorgar al pressupost de gastos del Ministeri de Foment, que avuy s' anomena Ministeri d' Instrucció pública. Mes si haguessin augmentat de la cantitat deguda 'l pressupost de gastos, havian d' augmentar correlativament lo pressupost d' ingressos y allavors no s' haurían presentat al país uns pressupostos fantàstics.

Y també es molt possible que vostés preguntin: ¿Com pot ser lo que s' diu en aquest article (ó lo que sigui) essent aixís que á primers de Juliol d' aquest any se va publicar en casi tots 'ls diaris un sueldo d'ent ab lo Banc d' Espanya un saldo á favor del Tesor de 70 milions de pessetas? Aixó significa senzillament que, ó be no es veritat lo que s' diu en aquest article, ó be no era veritat lo del sueldo oficial que va publicarse á primers de Juliol. Cada hu dels nostres llegidors que cregui lo que vulgui; y si 's vol informar, que ho preguntin, y no li será difícil saber lo que hi hagi de cert. Més admetent que, en efecte, l' Estat deixa de pagar aquestas atencions del personal d' ensenyansa por no haber en presupuesto cantidad suficiente para abonarlas, s' explica perfectament que l' Estat espanyol tingui tant de crèdit, com també s' explica que Espanya no hagi obtingut un sol premi en lo ram d' ensenyansa á la Exposició de París. Are, que digui qualsevol que es mentida que 'ns aném regenerant.

MATÍAS.

La guerra del Transvaal

La proclama dirigida als habitants de las Repúblicas boers per lo general Roberts, poch caritativa para 'l president Krüger y excessivament conminatoria para 'ls que ab tant heroisme han defensat y defensen una noble causa, no es, á nostre judici, ni propia ni digna d' un gran capdill que ostenta la representació d' un gran poble. Encara es prompte para poguer apreciar l' efecte que aquesta proclama haurá de produhir en l' anim dels boers; pero 'ns sospitem que no será lo que Roberts y 'l Govern de Londres esperan.

Hi ha en lo document publicat per lo generalissim algunas afirmacions completament inexactes, com ho es la de que 'l país boer está actualment ocupat per las tropas británicas, donchs en anteriors crónicas hem demostrat que ab prou fenyas ocupan aquestas la quarta part del territori del Transvaal y la meytat del de Orange, haventhi en cambi partidas boers en lo territori inglés, com succeheix al Nord del Natal.

Assegura també lord Roberts que la guerra degenera en operacions dirigidas d' un modo irregular per quefes que frecuentment disposan de destacaments insignificants; aixó tempoch es rigurosament exacte, donchs hi ha quefes com Botha, Delarey y Dewet, que manen núcles relativament numerosos y que re-

lisen operacions de bastat alcans para distreure, combatre y encara derrotar no pocas vegadas, á fortas llegendas inglesas; pero encara que lord Roberts estigués en lo cert no deu depreciar ab tant alarde la guerra de guerrilles, que á tantas ocasions ha produhit la destrucció de poderosos Exércitos regulars. Es la guerra característica des pobles que defensen sa independéncia, y en aquest mateix sigle, quan Espanya defensava la seva conra l' invasió del més gran y poderós dels capdills moderns, quefes que menaven insignificants destacaments foren los que lograren ab constancia y valor que 'ls cossos d' Exércit enviats per Bonaparte trasposessin los Pirineus y quedés incólume l' integritat de la nació espanyola.

La guerra de guerrillas per altra part, es completament licita para un país legalment constituit, quan té que defensarse y no pot disposar d' altres elements regulars y eficassos para assegurar sa defensa, y en aquest concepte no es molt humana la actitud de Roberts, del dret aquell que precisament es lo dret mateix l' únich procediment para ferho respectar.

Dirigeixi lo generalissim sa mirada serena desde son cuartel general de Pretoria en totas direcciones y 's convencerá de que no pot fundar en verdadera efectividad de domini y de conquesta sas amensassas als boers; aquets disposan encara de tres cuartas parts del Transvaal, ab una gran extensió de territori desconegut en absolut para las tropas inglesas porque no han arribat á posar en éll sa planta invasora; y á pesar de la que se segueix jutjant defecció de Krüger, Botha segueix ocupant ab sas forsas las posiciones que s' extenen al Nord, Est y Sur de las més avansadas líneas británicas; el Nordost d' Orange va quedant de nou en poder dels boers, donantse lo cas de que encara están evacuant los inglesos plassas y posiciones d' aquesta regió; entre Mafeking y Pretoria s' extén una amplia cortina de comandos republicans que paralisan l' acció de las fortas columnas que s' enviaren para operar contra Delarey ab resultat completament negatiu.

Y si aixó están fent los boers ara quan se creya que l' extirpació de Krüger posaría rapidament fi á la lluyta, haurá de convencerse de que para aquesta classe de guerra lo que 's necessita son bons quefes de partit decidits á resistir, encara que 'l president delegui sas funcions en segona persona ó las abandoni en absolut. ¿Y podrá Inglaterra suportar altre any més de lluyta en aquestas condicions y amensassada además del perill de que ondeixi l' exemple y 'l partit africànd de la República? ¿Podrá Inglaterra mirar als Estats sudafricans?

Tou se posa Lord Roberts al afirmar en sa proclama, ab indubtable y notoria exageració, que hi ha cinch mil boers presoners que no serán posats en llibertat fins que la lluyta acabi per la absoluta sumissió del país. Aquets cinch mil presoners, ab més de dos ó tres mil morts en combat ó de sas resultas, serán en total las baixes experimentadas per los boers desde 'l comens de la guerra; pero ¿quantas no han experimentat los inglesos entre morts, ferits, presoners, malalts y repatriats en igual período de temps? Segurament arriban al décimpo de las dels boers, y aquest precedent no es molt satisfactori para la Gran Bretanya devant la perspectiva d' una lluyta que pot prolongarse indefinidament.

Ni la marxa de Krüger, ni la proclama de lord Roberts, son per si mateixas circumstancias que forzosament hagin de determinar la cessació de la guerra, y encara creyém que 'ls inglesos tenen que arrastrar no pocas penalitats para que sa situació militar en lo Transvaal pugui considerarse com despejada y favorable.

CRÓNICA

Nos ha visitat la comissió organitzadora de la suscripció benéfica para arbitrar fondos ab que poguer alleujerar en algo l' estat precari ab que han quedat los orfens del desgraciát obrer que morí en las obras de la cisterna del convent de Sant Joan Baptista (La Providencia), preguntnos obrim en nostra Redacció una llista de donatius destinats á tan caritatiu fi.

En complacencia, donchs, al prech de la comissió y atenent al ensemps l' enlayrat fi que 's persegueix, desde avuy queda oberta en nostra Redacció la llista de suscripció indicada.

Alguns vehins de la plassa de Sant Narcís s' ens queixan del abondono en que 's troba la font pública situada en dita plassa, presentla per assalt la b-rivella llençant aygua y fent un verdader xorquisser ab carácter de lago que s' escorra fins dins de las entradas de las cases mes properas á la font.

Convindria donchs que per qui correspongui es donessin las ordres oportunas al municipal de dita barriada, á fi de que 's corregeixi tal abús.

Al celeberrim marqués de Portago, Director de Comunicacions, cabrá la gloria de retonir las pocas colonias que quedan á Espanya.

Espantat ab los rumors que corren de que las Canarias perillan, de que alguna nació poderosa las vol pendre, ha pensat que la millor manera de evitar que prenguin una cosa es lligarlas, y ara tot se li ha tornat volguer estendre cables entre aquelles islas y d' allí á Espanya per que si algú intente estirarlas se trobi ab que no li volen seguir per estar lligadas á la mare pátria.

Oh! lo que no s' empesco la perspicacia madrilenyal...

Sabém, per part certa, que avist se procedirá al cambi de la vella orga instalada al temple de Sant Francesch per instalarnhi una d' eléctrica d' últim sistema.

Felicitem als iniciadors de l' idea y especialment á nostre estimat amic al mestre de música de dit temple en Miquel Planas.

A causa del últim temporal son moltes las mines del terme que han quedat enrunadas.

Degut á aixó se nota bastant moviment en la classe minadora.

A Madrid, segons noticias, fa estragos la verola. En un día sol s' han vacunat en los Vacunadors Municipals gratis més de 3.000 personas.

La vacuna procedeix del institut microbiològich del Dr. Ferrán.

Si aquesta nit se reuneix sufficient número de senyors regidors nostre Excm. Ajuntament celebrará la de primera convocatoria corresponent á la present setmana.

Segons los datos publicats per la Direcció general d' Aduanas, hi han á Espanya treize fabricas de productos elaborats ab xicoyra, havent produhit en lo segon trimestre del any actual 201,518 toneladas de mercaderie.

A Catalunya no hi ha ni una fabrica d' aquest producte.

Fabricas de sucre y de remolatxa n' hi han 27, y produhiren desde 'l principi de la safra fins á derrers de Juny últim 49.000 toneladas; y de canya n' hi han 28 fabricas, quina producció, desde 'l comensament de la safra fins á fi de Mars fou de 24,000 toneladas.

Per la Junta provincial d' instrucció pública ha sigut aprobat lo nomenament de mestre interí provisional de Pira, á favor de D. Miquel Salas Munté.

Un empleat de la estació del Nord de Barcelona, anomenat Joan Merell, de 44 anys de edat y natural d' aquesta ciutat fou atropellat en lo matí d' ens d' ahir per la roda de la máquina núm. 1410, causantli una grave ferida en lo peu esquerre.

Després de ser auxiliat en la casa de socorro fou conduhit al Hospital de Santa Creu, ahont quedà en molt mal estat.

Segons 'ns dinhen d' Almoater, se projecta celebrar grans y variats festejos en aquell poble durant los dias 28, 29 y 30, en que afectuan aquells vehins sa festa major.

Entre 'ls números del programa figuren la dansa del país anomenada «Ball de Sen Abdón y Sen Senec», lluhits balls públics y de societat, á casl'efecte han sigut contractades duas bandes de música una d' aquesta ciutat y altre de La Selva, elevació de globos aereostáticos en diferents punts de la població, solemnes oficis ab sermó á càrrech d' un distingit orador sagrat y demás divertits festejos.

Sabém son moltes las personas de Tarragona, Reus, Selva y Castellvell que proposan trasladarse á Almoater ab objecte de disfrutar d' aquelles festas.

Ans d' ahir deixá d' existir lo conegut comerciant que fou de Tarragona, D. Joaquím Rius Montaner, germá del difunt comte de Rius.

Descansi en pau lo finat y rebí sa familia lo testimoni de nostre sincer pesam.

Ha cessat en son carrach la mestre de Aigua murticia D. Dolors Berenguer de Ossó, per haber sigut nomenada de Pardinas (Gerona).

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferents especies puja la cantitat de pessetas 1032.85.

Nostres apreciables lectors llegiran en la present edició un anunci de la ben reputada firma dels senyors Valentín & Cia., Banquers y Expendidors general de loteria a Hamburgo, tocant a la loteria de Hamburgo...

Los que no pagan

Per lo curiosa a continuació insertem una relació dels títols de Castiell que no han pagat impost corresponent al Estat, y com les dades son oficials, bó es que s'espiga y no hi ha dubte que si quetes senyores paguessin en algo lliurarien las cargas que sobre questa desdixat país pesen.

Heus aquí la relació:

AB GRANDESA

Ducats de Baños, Béjar, Cantoro, Parque, San Lorenzo de Valhermoso.

Marquesos de Albide, Roldada Real, Campo-Real, Cebia, Montreal, Navarros, San Juan de Predas, Albas, Valparaiso, Velez, Viena.

Comtes de Alba de Liste, Palma del Rio, Penaranda de Bracamonte, Parejada, Puñonrostro, Real, Santa Engracia.

SENS GRANDESA

Marquesos de Agullafuente, Ahumada, Alameda, Albertos, Almendares, Almonacid dels Oteros, Almonacid, Anglesola, Arcos, Argelita, Arlany, Bélgida, Belmonte, Bellpuig, Berlanga, Bogarayo, Calderón de la Barca, Camarena la Vieja, Campo Fértil, Campo Florido, Campo Nuevo, Caracena, Casa Calvo, Casa Nueva, Casa Nuntalvo, Casa Ramos de la Fidelidad, Casa Tamayo, Casa Villavicencia, Castellfort, Celada, Cerrezoela, Cienfuegos, Conquista, Cuadra, Chiloeches, Delicias de Tempus, Donadio, Du Quesne, Eusebado, Flores Dávila, Fontellas, Frechilla, Fresno, Fromistas, Fuentehermosa, Ganna, Gelo, Granja de Samanizigo, Grimaldo, Iznate, Jarandilla, Leis, Loreto, Llamera Machicote, Maenza, Mascarell, Méritos, Mirallo, Mirazo, Montreal, Montevirgen, Montoliu, Morante, Muñacen, Novales, Olérdola, Paso de la Merced, Peñas Rubias, Puerto Seguro, Regalía, Remedios, Rendón, Robledo de Chavela, Rubalcava, San Dionis, San Isidro, San Joaquín y Pastor, San Juan de Carballo, San Juan Nepomuceno, San Juan de Puerto Rico, San Mamés de Aras, San Marín, San Miguel, San Peñas, San Nuños, San Rafael, Santa Coloma, Santa Cruz de Rivadulla, Santiago, Selva Alegre, Senda Blanca, Tabianes, Taracena, Toca, Torre Nueva, Torre Orgaz, Tosos, Trovar, Trujillos, Ugena, Utigaren, Vado, Vado del Maestro, Valdunquillo, Valverde de la Lerra, Villacanas, Villafraanca del Pitamo, Villahermosa, Villar de Grajaneyes y Zahara.

Comtes de Alcandete, Alcolea de Torote, Alcoy, Arenales, Arzercollar, Bailen, Canga Argüelles, Canimar, Carvajal, Casa Bereto, Casa Brunet, Casa Gonzalez, Casa Trejo, Casa Valiente, Cinco Torres, Cobatillas, Colmener de Oreja, Colombi, Corbos, Creixell, Cuadrells, Deleitosa, Florida, Fuenrubia Fuenteblanca, Galve, Gansa, Güemas, Ibarra, Joló, La Bisbal, Larena, Lomas, Luchana, Llar, Medina, de Contreras, Montebianco, Montelirios, Monte Real, Morales de los Rios, Morphy, Mostera, Niebla, Peralta, Pinofiel, Pinto, Puebla de Montalban, Puebla de Portugal, Revilla, Saceda, Sacro, Imperio, Seazar, Samitier, Sanafá, San Buenaventura, Sanchez Ocaña, San Esteban de Cañongo, San Juan de Jaruco, Santa Cruz de Mopez, Santa Inés, Selvaflorida, Sorrondegui, Torre de Arce, Torre Mate, Torre de Mayoriego, Torre Novaes, de Quiroga, Trespalacios, Val, Valdeprados, Valencia de D. Juan, Valle de Marlés, Verdú, Villada, Villahermosa del Pinar, Villamonte, Villa Santa Ans, Xiquena y Zebellé.

Viscomtes d'Auraya, Casa Tineo, Castel, Ruiz-Espasante, Pefinanes, Mindanao, Peñaparda de Flores, Puebla de Alcocer, Huintanilla de Flores, Rocaberli y Valdesote.

Barons de Benitayó, Cortes de Pallás, Fuente de Quinto, Guía Real Mayals, Patrés, Pobadilla, Salillas, Torreñel, Valdeciervos y Villa Atardó.

Seció oficial

Centro de Lectura

De conformitat a lo previngut en los articulos 28 y 30 del Reglament d' aquesta Societat se senyala l' diumenge dia 23 del actual de 3 a 5 de la tarde para l' elecció dels càrrechs de President, Vocal y Tesorer de la mateixa que resulten vacants. Lo que s' fa públich para coneixement dels senyors socios y demás efectes oportuns.

Reus 16 Septiembre de 1900. P. A. de la J. de G. -Lo Secretari de torn, Joan Claudon.

Registre civil

del dia 18 de Septiembre de 1900

Naciments

Antonia Vicheta Catalá de Francesch y Antonia.

Defuncions

Cap.

Matrimonis

Selvador Rey Robusté, 3 messos, Sant Vicenç. - Torera Fort Llevat, 21 any, Sant Vicenç.

Seció religiosa

Sant d' avuy. - Aparició de la Verge de Saleta.

Sant de demá. - Santa Cándida y Santa Susana.

Anuncis particulars

Finalment ¡oh lectors!

Podém anunciar que ha sigut venut lo terrible mal venéreo y sifilítich. Para més detalls llegeixis en 4.ª página Miraculosos confits ó Injecció anti-venéreos y Roob anti-sifilítich COSTANZI.

EN VENTA

En la propietat de D. Jordi Pellisé situada a un kilómetro d' aquesta ciutat, llindant ab la carretera de Selon, hi ha variis trossos de terra, de cebuda un jornal aproximadament, para vendre.

Para informes dirigirse al mateix amo ó a D. Bonaventura Carps, Farmacia, Reus.

COLEGI DE NTRA. SRA. DEL PILAR

DIRIGIT PER

D.ª Angela Maleras Fabregat

Desde l' primer de Septiembre quedan obertas en dit colegi, establert en lo carrer de Santa Anna núm. 21, primer, las classes corresponents a la instrucció primaria y superior, las de labors y las de Dibuix, Música y Francés. Clases especiales de 8 a 9 del matí y de 12 a una de tarde.

INTERESSANT

Tots los años de talleres de Ferreria d' obra negra de la ciutat de Reus, a sa clientela y al públich en general, los hi participan lo següent:

Desde l' dia primer d' octubre proxím, fins al 31 de Mars de 1901 en los diumenges y demás dias festius entre setmana, tendrán los talleres oberts para pogueo ferrar desde las set del matí fins a las doze del mitjdia, y desde l' dia primer d' Abril al 31 de Septiembre s' obrirán a las sis del matí fins a las onze que es la hora de deixar la tasca los dependents.

Las semanas en que hi hagi dos festas ó mes seguidas, en la segunda no s' ferrará.

Tampoch s' encendrà la fujanya para fer cap treball en ella excepció de tenir que calentar alguna ferradura para ferla venir a ferrar a foch.

A los successivamente anirán regimint tots los anys venidors. Acordat a Reus lo dia 29 d' agost de 1900. LA JUNTA.

Colegi de 1.ª y 2.ª ensenyansa

Escola de Comers

INSTITUT DE REUS

Director espiritual

Rnt. Doctor D. RAMON MINGUELL

Están obertas las matriculas para la segunda ensenyansa, Teneduría de Llibres, Francés, Inglés, Italiá, Carreiras Mercantils de Perit y Professor, tota los graus de la primera ens-nyansa, Música, Dibuix y Gimpassia.

Nostra Escola de Comers es la única d' aquesta provincia, que per l' Excm. senyor Ministre d' Instrucció pública y Bellas Arts, te concedida comissió de exámens de la Escola Oficial de Comers de Barcelona.

Para totas las ensenyansas s' admíten alumnos interns, mitj pensionistas, encarregats y externs.

Para més detalls dirigirse a la Secretaría del Colegi. Lo Director, JOSEPH OLLÉ.

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

NTRA. SRA. DE MISERICORDIA

DIRIGIT PER

D. Joseph Maria Domingo

Llicenciat en Ciencias

Reus. - Arrabal alt de Jesús, 44. - Reus.

Lo dia primer de Juny doná principi un curs preparatori para l' exámen d' ingrés indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuarán obertas las classes de Párvuls, Elemental Superior y las especiales para Senyoretas de 8 a 9 y de 12 a 1.

Lo dia 15 del proxím Setembre s' obrirá la matricula para las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimpassia, solfeg y música vocal ó instrumental; totas a càrrech de reputats Professors. Existeix també en lo Colegi la Secundaria del Seminari de Tarragona. Director espiritual lo Rvnt. D. Pau Casari. Professor de Religió lo Rvnt. D. Joan Riús. Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y l' tracte ab los pensionistas es de familia, procurantlosi una alimentació abundant y nutritiva. S' admíten pensionistas, mitj-pensionistas y externs. Reus 27 de Maig de 1900.

Cursos ràpits y complets

de Teneduría de Llibres, Reforma de Lleure, Càlcul Mercantil, Práctichs de Contabilitat, Correspondencia y Ortografía. Nolla 1, primer. - Reus.

Colegi de la Inmaculada Concepció

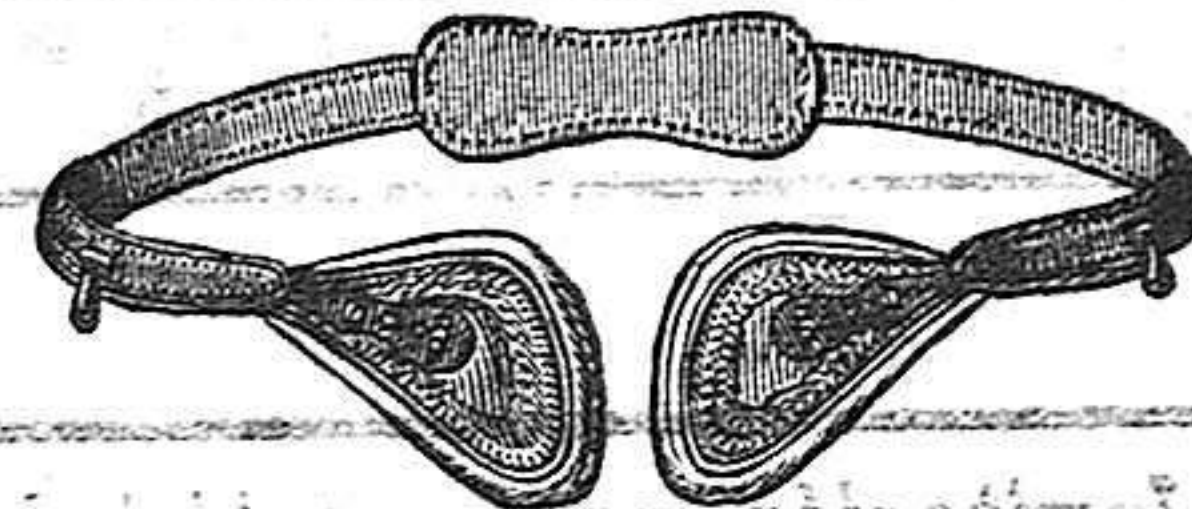
para senyoretas

a càrrech de D.ª Antonia Martorell de Falcó

Aquest acreditat colegi inaugura lo 15 de Septiembre las classes de Piano, Dibuix, Pintura y Escultura y Francés. Ademés de la ensenyansa literaria y Labors, en tota sa extensió, hi haurá un curs de Lenceria para las senyoretas que desitjin aprendre la confecció de roba blanca.

Totas las assignaturas se donarán per Professors competents. S' admíten pensionistas, mitj pensionistas y recomenadas.

Carrer de la Font, núm. 2.

IMPORTANTISSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita a una casa de comers no son precisament las alabansas inusitadas ni l' reclam de falsos remittits y certificats, medis molt empleats en las grans capitals; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fetes ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entusiasta.

Son molts los que han acudit a consultarme creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convenut de lo contrari.

Lo opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecté al meu establiment «La Creu Roja» y ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida l' públich.

Braguera de tota classe lo més práctich y modern para la curació de las hernias

Especialitat en braguerets de cauçhuc para la completa y prompta curació dels tendres infants.

Elasticos omoplátics para evitar lo carregament d' espatllas.

Falzas hipogástricas para corregir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgia especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT

LA CREU ROJA

PLASSA DE PRIM.-REUS

Madrid 18.

Telégramas

Lo senyor Silvele ha negat los rumors que corrian de que a Barcelona havían ocorregut desordres graves.

Reconeix, per aixó, que la situació es gravíssima, ocalifantla de passatgera.

Avuy tornarà a conferenciar ab lo Capitá general de Catalunya.

-Lo president del Gabinet ha dit que dissaapte vinent los ministres se reuniran en Consell.

-La «Gaceta» publica una Real ordre declarant brutas las procedencias d' Egipte y Alexandria, sortidas després del dia 11, per haver aparegut en aquella punts la peste bubónica; y un anunci de la secció de comers del ministeri d' Estat, sobre adquisició de 18 milions de taps de suro fi de Catalunya y que l' Govern obri una oficina a Ehrenbritstein, Coblentza (Alemania).

-Un despatx de San Sebastian diu que lo familia Real está bé.

Paris 18.

Lo Govern ha ofert lo «Galveston», que es al Havre, para conduhir al president Kruger.

Aquest desde Paris anirá a Nova York y a Washington.

Imp. Celestino Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocalna y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afoña y en general en las inflamaciones de la gola, etc.

Diposit general. Farmacia de A. SERRA. - REUS.

De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerias.

Secolo comerola

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 17

Cap. Despatxades

Pera Copenhague y esc. v. d'arrós i l'ivers, ab efectos.

Pera Marsella y esc. v. Cabo Quejo, ab efectos.

J. Marsans Roi
 Representant **Joaquim Sopiats**
 CARRER SANTA ANNA, 28.
 Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	73'25	Aguinos	54'65
Amortizable 5 0/0	92'25	Norts	54'65
Colonial	87'	Alicants	80'85
Cubas 1886	87'	Orenses	23'40
Cubas 1890	72'62	Obs. 6 Fransas	95'50
Filipinas	80'95	Id. 3 0/0	52'12
Exterior Paris	72'60	Id. Alemanza	3'010

GIROS

Paris	29'10	Londres	32'47
-------	-------	---------	-------

Ordres de Bolsa para Barcelona, Madrid y Paris.—
 Compra y venta al contat de tota classe de valors.—
 Descompte de coupons.—Compra de monedas d'or y
 bitllets de tots los païssos.—Giros sobre Barcelona y
 Madrid.

Camis corrents

en lo dia d'ahir doncs per la Junta Sindical del Co.
 legi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

COGICAMBI EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxo		32'	32'05
» 8 dias vista			
Paris 8 dias vista	28'30	32'32	
» vista	29'	28'50	29'
Marsella 90 dias fetxo			
Hamburg			

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.			675
Industrial Farinera	675		700
Banch de Reus de Descomptes			
y Prestams	700		
Manufacturera de Algodón		150	
C. Reusense de Tranvias	25		
C. Reusense de Tranvias pri			
villegiadas 5 per 100	300	350	

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	73'27	Cubas del 80	87'08
Colonial	87'	Cubas del 90	92'70
Orenses	23'45	Amortizable	92'70
Norts	54'70	Ob. 5 p. Alemanza	99'50
Alicants	80'95	Id. 3 p. Fransas	52'18

PARIS

Exterior	72'65	Interior	73'25
----------	-------	----------	-------

GIROS

Paris	29'10	Londres	32'47
-------	-------	---------	-------

Se roben ordres para operaciones de Bolsa. Compra
 y venta al contat de tota classe de valors cotisables de
 Bolsa. Descompte de coupons y compra de monedas
 de tots los païssos.

LLIBRES

Poesias, de D. Eugeni Meta y Miroha.—Una
 pesseta, 1 tomo.

Rosari del cor, poesias de D. Francisco Gras y
 Elias.—Das pessetas, lo tomo.

Se venen en l'Imprempta d'aquest diari.

Invitacion para participar a la proxima

GRAN LOTERIA DE DINERO

500,000

La Loteria de dinero bien importante autorizada por el Alto Gobierno de Hamburgo y garantizada por la Hacienda pública del Estado, contiene billetes 118.000 de los cuales 59.010 deben obtener premios con toda seguridad.

Todo el capital incl. 58890 billetes gratuitos importa

Marcos 11.618.400

o sean aproximadamente

PESETAS 800.000

como premio mayor pueden ganarse en caso mas feliz en la nueva gran Loteria de dinero garantizada por el Estado de Hamburgo

ESPECIALMENTE:

1 Premio a M	300000
1 Premio a M	200000
1 Premio a M	100000
1 Premios a M	75000
2 Premios a M	70000
1 Premio a M	65000
1 Premio a M	60000
1 Premio a M	55000
2 Premios a M	50000
1 Premio a M	40000
1 Premio a M	30000
1 Premios a M	20000
16 Premios a M	10000
56 Premios a M	5000
102 Premios a M	3000
156 Premios a M	2000
4 Premios a M	1500
612 Premios a M	1000
1030 Premios a M	300
36053 Premios a M	169
20968 Premios a M	250, 200,
	150, 148, 115, 100, 78,
	45, 21.

La casa infrascrita invita por la presente a interesarse en esta gran loteria de dinero. Las personas que nos envian sus pedidos se servirán añadir a la vez los respectivos importes en billetes de Banco, o sellos de correo remitiendonoslos por Valores declarados, o en libranzas de Giros Mutuos sobre Madrid, o Barcelona, estendidas a nuestra orden o en letras de cambio facil a cobrar, por certificado.

Para el sorteo de la primera clase

1 BILLETE ORIGINAL ENTERO. PESETAS 10
 1 BILLETE ORIGINAL MEDIO. PESETAS 5

El precio de los billetes de las clases siguientes, como tambien la instalacion de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los pormenores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como tambien el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envia a todo interesado la lista oficial de los números agraciados, prevista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica segun las disposiciones indicadas en el prospecto y bajo garantia del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendria a los interesados, los billetes podrán devolvérseles pero siempre antes del sorteo y el importe remitidoros será restituido. Los pedidos deben remitirse directamente de mas pronto posible pero siempre antes del

15 Octubre 1900

Valentin y Comp.
HAMBURGO
 ALEMANIA.

Para orientarse se envia gratis y franco el prospecto oficial a quien lo pida

MIRACULOSOS CONFITS

O INYECCIO ANTIVENEREOS Y ROOB ANTISIFILITICH COSTANZI

Dr. A. SALVATI COSTANZI
 Carrer Diputació, 135.
 Barcelona

No pocos envejosos sufren grandement per lo favor. Cada dia mes creixent que mereixen del public de totes nacions los Remey Costanzi, que han curat mils de malalts de venereo y sifilis encare sent sos malis crónichs de més de 20 anys.

Dits medicaments son d'efecte tan maravillos para la curacion de las enfermedades venereas, que en 20 ó 30 dias están totalmente curats, evitant ademés las peligrosas complicaciones. En dos ó tres dias será radicalment curada la purgación recent y en cinco ó seis dias la crónica y gots militar.

Inmillorable para las úlceras y flujos blancos de las donas, areñillas y catarros de la vejiga, escosores uretrales, calculs, retencions d'urina y demés infecciones genito urinarias y especialmente la sifilis encare que sea hereditaria. Para la curación de la sifilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre totos los antisifilichs sine ara coneguts, porque es l'únich que no conté loduro de Potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrario, la missió del Roob estriba precisament en contrarestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos para la alut, ja que com es sabut causan malalties no molt facilis de curar. Lo Roob te ademés la ventaja de poderse usar ab profit en qualsevol mes del any. Als incredulos se les hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor, Carrer Diputació, 135, Barcelona.

Preu de la Inyección Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenereos para quins no vulguin usar inyecciones, pesseta 5. Roob antisifilich, lo Frasco, pessetas 4. Para provincias afegir pessetas 1'60. Dits medicaments están de venta en setas las Farmacias A. Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Drogueria de D. Francisco Freixa, Plassa de Prim, 1.

LLET PURA DE VACA

VAGAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se venen al carrer primer del Roser num. 4.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se n venen en la Imprempta d'aquest diari.